

Shrnutí:

Ženy i muži uzavírají sňatek ve stále pozdějším věku. Podíly svobodných i ve vyšším věku stále rostou, a to u obou pohlaví. K 31. 12. 2019 byla ještě více než polovina (50,5 %) žen ve věku 30–34 let svobodných. Ve věkové kategorii 35–39 let se jednalo o téměř 35 procent žen. Muži ve věku 30–34 let byli svobodní dokonce v 66 % případů a ve věku 35–39 let bylo svobodných 44 % takto starých mužů. Alarmující je i fakt, že ve věkové kategorii 40–44 let zůstávalo svobodnými téměř 34 % takto starých mužů a 22 % žen.

K 31. 12. 2019 tak v České republice žilo 47 313 devadesátiletých a starších žen a 16 703 takto starých mužů. Na první pohled je jasné, že ženy mezi takto starými lidmi dominují (jejich podíl je 74%), což je dáno i jejich vyšší nadějí dožití při narození.

Domácnosti jednotlivců jsou především domácnosti žen. Důležitým faktorem je i u nich ovšem věk.

Do 44 let se v domácnostech jednotlivců vyskytují častěji muži. Ženy naproti tomu v domácnostech jednotlivců převládají od věkové kategorie 45–54 let. Ve věku 65 a více let žijí v domácnostech jednotlivců především ženy. Tvoří 71 % osob ve věku 65 a více let v čele domácností jednotlivců.

Zejména muži po čtyřicítce mají větší riziko nesprávné životosprávy. Více než ženy tíhnou k denní konzumaci alkoholu i tabákových výrobků, a naopak, méně než ženy zařazují do svého každodenního jídelníčku ovoce a zeleninu. To samozřejmě přináší následky.

Muži mají celkově výraznější problémy s preobezitou, než ženy. V případech obezity jsou na tom ženy i muži podobně.

Oproti roku 2010 celkově v České republice do roku 2019 přibylo 122 tisíc žen a 160 tisíc mužů ve věku 25 a více let. Z pohledu dosaženého vzdělání přibyli hlavně vysokoškoláci. Za uplynulých 10 let došlo ke zvýšení počtu vysokoškolsky vzdělaných pětadvacetiletých a starších žen o 310 tisíc, mužů o 180 tisíc; na úkor vyučených.

V roce 2019 bylo v České republice 22 836 akademických pracovníků, z nichž většinu (63 %) tvořili muži. Jejich podíl byl tím vyšší, čím výše byli postaveni v profesním zařazení. Z 2 509 profesorů činil podíl mužů 85 % a z 4 562 docentů 74 %.

Mezi roky 2010 a 2019 došlo k početnímu navýšení zaměstnanců i podnikatelů. V případě podnikatelů však za jejich nárůstem stály pouze ženy. Když se navíc podíváme na strukturu podle pohlaví, zjistíme, že hlavně vysokoškolačky, ale rovněž podnikatelky s maturitou. Co se týče podnikajících mužů, vysokoškolsky vzdělaných sice přibližně o 26 tisíc přibylo, ale zato vyučených ubylo o více než 43 tisíc. Početní propad vyučených je zřetelný též u mužů zaměstnanců, kde se jejich počet snížil o více než 70 tisíc.

Ženy vydělávají méně než muži, a to bez ohledu na úroveň vzdělání. Nejvyšší rozdíly byly v roce 2019 (podobně jako v letech minulých) zaznamenány v případech středoškolského vzdělání bez maturity (kde je v populaci výrazně více mužů), hodnota GPG zde představovala přes 23 %.

Starobní důchody pobírají častěji ženy než muži a pobírají je déle. Výše důchodů žen je ale v průměru nižší než výše důchodu mužů.

Ženy odcházejí do důchodu stále ještě o něco dříve. Celkově pobíralo k 31. 12. 2019 starobní důchod sólo 1 817 406 osob (z toho 52,5 % žen).

Ženy berou nejenom nižší starobní, ale rovněž invalidní důchody. Podíl žen se v závislosti na výši stupně nemožnosti příliš nemění.

Viditelně se však mění v závislosti na průměrné výši příjmu důchodu. Ženy převažují mezi příjemci důchodů I. stupně do jeho výše 7 999 Kč. V případě obou vyšších stupňů invalidity ženy mezi jejich příjemci převládají až do výše důchodu 9 999 Kč.

V případě osob pobírajících invalidní důchod do 9 999 Kč je však třeba dodat, že se nejedná o příliš početné soubory osob, zejména u II. a III. stupně invalidity.

Oběťmi i pachateli trestných činů se stávají častěji muži. Bylo tomu tak i v roce 2019. Zatímco ale celkový počet obětí trestných činů je podle pohlaví poměrně vyrovnaný (ženy představují 48 %

všech obětí), mužská dominance v případě pachatelů trestných činů je očividná (z 83% jsou pachateli muži).

Mezi nejpočetněji zastoupené závažné trestné činy patří úmyslné ublížení na zdraví či násilné vyhrožování.

Z celkového počtu 5 138 obětí úmyslného ublížení na zdraví tvořily ženy 24 %. Jejich podíl byl v případě pachatelů tohoto trestného činu ještě o poznání nižší, a to 8%.

Čím je soudní instituce prestižnější a čím se v ní vyskytuje méně soudců, tím je zde nižší podíl žen mezi soudci. V případě okresních soudů zaujímají ženy 67 % všech soudců, ovšem na Nejvyšším soudu ČR představují pouze necelých 18 % soudců. Mezi soudci Ústavního soudu tvořil podíl žen pouhých 13 %.

Zatímco zaměstnanci na základních i středních školách jsou většinou ženy, řídicí funkce ve vedení veřejných vysokých škol získávají v drtivé většině případů muži.

Mezi rektory měly ženy k 3. 11. 2020 pouze 8% zastoupení, mezi děkany 19%, v případě kvestorů se jednalo o 24% podíl a nejvyšší podíl žen byl zjištěn mezi prorektory, a to 30%.

Nejenže podíl žen je mezi pracovníky výzkumu a vývoje nízký, ale ještě se v čase snižuje. V roce 2000 představoval 36 %, v roce 2019 již jenom 30 %. To je pokles o 6 procentních bodů.

Na základě výběrového šetření pracovních sil bylo zjištěno celkem 180 tisíc ICT specialistů a techniků, z toho ale jen 17 tisíc žen. V roce 2018 se počet ICT specialistů a techniků celkově zvýšil na 200 tisíc, ale u žen žádný výraznější nárůst nenastal (necelých 19 tisíc).

Nejenom tedy, že ICT specialistky berou v podnikatelské sféře výrazně nižší mzdy, ale současně mají oproti mužům pouze malé zastoupení (10%).

K 31. 12. 2019 bylo evidováno 6 856 673 držitelů řidičského oprávnění. Mírně mezi nimi převažují muži s tím, že podíl žen činí 45 %.

Za posledních 20 let došlo u držitelek řidičského oprávnění k mírnému nárůstu. V roce 2000 jich bylo cca 40 %, v roce 2019 již zmiňovaných 45 %.